

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

RETURN-hanke (Regenerative Economic Transfers for Universal Resilience in the North) tarjoaa huomioita ja näkökulmia matkailijaveron valmisteluun. RETURN on kansainvälinen Interreg NPA - rahoitteinen kehittämishanke, jonka tarkoituksena on tuottaa päätöksentekijöille vertailukelpoista tietoa erilaisista matkailijamaksuista ja -veroista sekä niiden vaikutuksista.

Matkailijaveroja ja -maksuja on otettu käyttöön yhä useammissa Euroopan maissa, ja ne ovat kansainvälisesti vakiintunut tapa vastata matkailun aiheuttamiin kustannuksiin ja paineisiin. Vero tai maksu voi olla kunnallinen, alueellinen tai kansallinen. Useimmiten kyse on kunnallisesta tai alueellisesta ratkaisusta, joka kohdistuu erityisesti vilkkaimpiin matkailukuntiin eikä ole käytössä koko maassa.

Keskustelu on ajankohtainen myös muissa Pohjoismaissa. Islannissa ja Huippuvuorilla on jo käytössä matkailuun kohdistuvia veroja tai maksuja. Lisäksi Färsaarilla on otettu käyttöön matkailuun liittyvä alueellinen maksu ja Norjassa valmistellaan sääntelyä, jossa kunnille luotaisiin mahdollisuus periä matkailijamaksua. Ruotsissa, Tanskassa, Grönlannissa ja Suomessa ei ole toistaiseksi ollut varsinaista matkailijaveroa.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Parhaimmillaan matkailijavero tuo matkailukuntiin tarvittavia lisätuloja. Onnistuneimmillaan tulot voidaan kohdentaa toimiin, jotka hyödyttävät paikallisia asukkaita ja parantavat palveluja tai jopa tukevat paikallisen luonnon ja kohteiden hoitoa.

Ongelmallista olisi, jos vero koskisi vain tiettyjä majoitusmuotoja jättäen esimerkiksi lyhyt vuokrauksen veropohjan ulkopuolelle. Lisäksi on keskeistä varmistaa, ettei matkailijavero vaikuta negatiivisesti kunnan valtionosuuksiin tai muuhun rahoitusasemaan. Matkailijaverolla voi olla myös vaikutuksia kotimaanmatkailuun, jos kokonaiskustannukset nousevat. Esimerkiksi Rovaniemen hintataso on jo nykyisellään korkea kotimaiselle matkailijalle, mikä korostaa verotason ja mallin huolellisen mitoituksen tarvetta.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Kokeilussa on perustetta, jos sen avulla voidaan kehittää muillekin kunnille soveltuvat ja skaalautuvat käytännöt sekä veron keräämiseen että verotuottojen käyttöön. Pilotin tuloksista tulee jakaa tietoa kansallisesti. Kokeiluun tulisi sisällyttää selkeät tavoitteet ja mittarit veron kertymälle, hallinnolliselle toimivuudelle ja verotuottojen käytölle – eli määritellä, milloin matkailijaverokokeilu on onnistunut.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijaveron tarkoituksena tulisi olla kompensoida – ja tarvittaessa korjata tai uudistaa – matkailusta aiheutuvia kustannuksia ja haittoja, jotka kohdistuvat yhteiseen infrastruktuuriin ja palvelujen ylläpitoon ja joista hyötyvät sekä asukkaat että matkailijat.

Matkailijaveron tulee edistää kestävä matkailua. Keskeinen edellytys on läpinäkyvyys: sekä paikallisten että matkailijoiden tulee ymmärtää, miksi vero on käytössä ja mihin sen tuotot käytetään. Selkeä ja avoin viestintä on välttämätöntä. Kansainvälisesti onnistuneimmissa esimerkeissä verosta ja sen käytöstä on saatavilla helposti ymmärrettävää tietoa.

Mitä kestävä matkailu tarkoittaa ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävä matkailu edellyttää ekologisen, sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen kestävyys huomioimista. Lapin matkailu on keskimäärin hiili-intensiivisempää kuin matkailu muualla Suomessa. Lyhyt vuokrauksen kasvu voi heikentää sosiaalista kestävyttä esimerkiksi asumisen saatavuuden ja asuinalueiden muutoksen kautta. Lisäksi on perusteltua arvioida, missä määrin matkailun tuottamat verotulot kohdentuvat matkailukuntaan, kun osa työntekijöistä ja yrityksistä ei ole kirjoilla matkailukunnissa ja verotulot ohjautuvat muualle.

Matkailuverolla voidaan parantaa kestävyyttä, jos siihen liitetään lyhyt vuokrauksen rekisteröintivelvoite ja vero ulotetaan myös lyhyt vuokraukseen. Kestävyys voi parantua myös ohjausvaikutuksen kautta, jos veromalli kannustaa kestävämpiin valintoihin. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi eriyttämällä verotasoa majoitusmuodon perusteella (esim. korkeampi vero lyhyt vuokraukselle). Taloudellista kestävyyttä edistää se, ettei verotuotto heikennä kunnan valtionosuuksia eikä vähennä kotimaan matkailua kohtuuttomasti.

Sosiaalinen toimilupa on keskeinen verotuottojen käytössä: tuotot tulee käyttää tavalla, jonka paikalliset hyväksyvät. Keskeinen väline tässä on kunnallinen matkailustrategia, joka ohjaa päätöksentekoa verotuottojen kohdentamisesta. Esimerkiksi Färösaarilla edellytetään matkailustrategiaa niiltä kunnilta, jotka hakevat rahoitusta verotuotoista. Lisäksi Norjassa kuntien hakiessa oikeutta periä matkailijamaksua kunnalla tulee olla suunnitelma siitä, miten tuottoa hyödynnetään lain puitteissa.

Lisäksi on syytä huomioida, että majoituksen yhteydessä perittävä matkailijavero jättää lähtökohtaisesti huomiotta päiväkävijät, vaikka nämä voivat aiheuttaa merkittäviä ympäristö- ja palvelupaineita. Päiväkäyntien verottaminen edellyttäisi kuitenkin erillistä vaikutusarviointia ja toimivaa keruukanavaa.

On myös aiheellista arvioida, miten muut tahot voisivat hyötyä verotuotoista: hyvinvointialueet ja pelastustoimi tuottavat palveluja, jotka ovat usein välttämättömiä myös matkailijoille.

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

Veron mitoituksen tulisi perustua arvioon siitä, kuinka paljon yksi matkailija aiheuttaa kunnalle kustannuksia per vuorokausi. Tällaisia laskelmia ei ole Suomessa vielä systemaattisesti tehty, eikä ole määriteltä, mitkä kaikki kustannuserät tulisi laskelmassa huomioida. Toisaalta matkailijoista aiheutuu kustannuksia myös kunnan ulkopuolisille toimijoille, kuten hyvinvointialueelle ja pelastustoimelle.

Kansainvälisesti majoitusperustaiset matkailijaverot ovat tyypillisesti joko kiinteitä euromääriä (esim. Islanti) tai prosenttiosuuksia majoituksen hinnasta (esim. Norja). Vero voidaan periä koko varauksesta (majoitusyksikkö) tai per yöpyjä. Joissain kohteissa veron määrä vaihtelee sesongeittain (esim. Baleaarit).

Joissain kohteissa verolle on asetettu myös katto: joko tietyn yö määrän jälkeen (esim. Edinburgh) tai siten, että tietyn yö määrän jälkeen vero pienenee (esim. Baleaarit).

Lisäksi on olemassa majoitukseen perustumattomia matkailuun liittyviä veroja ja maksuja (esim. maahan saapua tai maasta lähtiessä perittävät maksut, kuten Huippuvuorilla ja Australiassa).

Euroopassa matkailijaverot ovat kuitenkin käytännössä poikkeuksetta majoitusperusteisia, vaikka matkailuun – ja erityisesti lentämiseen – voi liittyä myös muita veroja ja maksuja.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Veron tulisi kohdistua mahdollisimman tasaisesti kaikkiin majoitusmuotoihin: hotellit, aamiaismajoitukset, hostellit, lyhyt vuokraus, risteilyalukset, vierasvenesatamat ja leirintäalueet.

Matkailijaveron ulottamista potilashotelleihin, leirikouluihin ja työmatkoihin tulee arvioida erikseen: onko niiden verottaminen perusteltua ja millaisin rajauksin? Etenkin Lapissa sairaalaan on pitkä matka ja hoito voi edellyttää hotelliyöpymistä.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Kyllä. Matkailun aiheuttamat kustannukset ja hyödyt vaihtelevat merkittävästi kunnittain, eikä vero ole tarpeellinen kaikissa kunnissa. Mahdollisuus myös olla ottamatta veroa voi tukea alueellista erilaistumista ja matkailun hajautumista.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Lyhyt vuokrausta ja muuta majoitusta on myös keskusta-alueen ulkopuolella. Veron rajaaminen vain keskustaan voisi lisätä lyhyt vuokrausta asuinalueilla, mikä ei ole asukkaiden kannalta toivottavaa. Koko kunnan alueelle ulottuva soveltaminen asettaa majoituksen tarjoajat yhdenvertaiseen asemaan. Toisaalta alueittainen soveltaminen kunnan sisällä voisi joissain tilanteissa tukea paineen tasaamista, mikä edellyttää huolellista vaikutusarviointia.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Mahdollisesti. Prosenttiperusteinen vero reagoi jo itsessään sesonkeihin hintojen kautta, mutta myös kausiluonteinen soveltaminen voi olla perusteltua.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Mitä enemmän kunnille annetaan valinnanmahdollisuuksia, sitä monimutkaisemmaksi päätöksenteko ja toimeenpano muodostuvat. Jos päädytään prosenttiperusteiseen malliin, kunnille voidaan jättää päätös tarkasta prosenttiosuudesta tietyissä reunaehdoissa (kuten Norjassa). On myös perusteltua harkita, tulisiko lainsäädännössä määritellä kunnissa kerättävän veron enimmäistaso (maksimiprosentti tai vastaava).

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Mahdollisen matkailijaveron tuotot kuuluvat kunnalle. Keskeinen reunaehto on, ettei veron käyttöönotto vähennä kunnan valtionosuuksia tai muuta rahoitusasemaa.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Mitä helpompi veron tilitys on, sitä parempi. Ratkaisun tulisi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää olemassa olevia prosesseja, kuten ALV-tyypistä ilmoittamista ja tilitystä.

Lisäksi tulee arvioida, onko tarpeen sopia alustojen (esim. Airbnb) kanssa veron keräämisestä ja tilittämisestä. Tämänäyttypisiä järjestelyjä on käytössä joissain maissa (esim. Hollanti, Italia, Ranska ja Saksa). Suomessa on kuitenkin vahvat digitaaliset verokanavat, joten alustaperintä ei välttämättä ole ensisijainen ratkaisu. Toisaalta, jos lyhyt vuokraukseen ei aseteta rekisteröintivelvoitetta ja kattavaa valvontaa, veron keräämistä alustojen kautta tulisi harkita vahvasti veropohjan kattavuuden varmistamiseksi.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailulla on suuri merkitys erityisesti pohjoisen Suomen matkailukohteille epäsuorien aluetaloudellisten vaikutusten kautta. Matkailulla on myönteinen vaikutus työllisyyteen. On perusteltua tarkastella, mikä on matkailualalla tehtyjen henkilötyövuosien suhde matkailutyön kautta syntyviin kunnallisverotuloihin. Palkkataso on kuitenkin usein matala, eikä matkailun tuottama kunnallisverokertymä aina vastaa palvelu- ja infrakustannuksia. Matkailijavero voisi osaltaan paikata tätä epäsuhtaa ja tuoda kunnalle tarvittavia lisätuloja.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Tutkimusten mukaan matkailijaverot eivät käytännössä heikennä kysyntää tai tuloja merkittävästi (Rosselló-Nadal & Sard 2026). Esimerkiksi Manchesterissa majoitusverolla (£1/huone/yö) ei ollut tilastollista vaikutusta hotellien tunnuslukuihin ensimmäisten 18 kuukauden aikana (Anguera-Torrell, Aznar-Alarcón & Boto-García 2025). Floridassa tehdyt tutkimukset viittaavat siihen, että majoitusveroprosentin nostolla voi olla lyhytaikaisia, mutta ei pitkäaikaisia vaikutuksia hotellituloihin (Arguea & Hawkins 2015; 2022).

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Jos verotuotot vahvistavat kunnan taloutta ja parantavat palveluja ja ympäristön laatua, vaikutusten voidaan olettaa olevan pääosin myönteisiä.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Ratkaisut voivat vaikuttaa matkailukysyntään ja kysynnän sijoittumiseen. Vaikka veroton naapurikunta voi teoriassa houkutella kysyntää, tutkimusnäytön mukaan majoitusveroilla ei yleensä ole merkittäviä pitkäaikaisia vaikutuksia kysyntään. Kysynnän osittainen siirtyminen lähikuntaan voi myös parantaa alueellista kestävyyttä, jos taloudelliset vaikutukset jakautuvat laajemmin. Verotuottojen käyttö ja paikallinen hyväksyntä vaikuttavat olennaisesti kokonaisvaikutuksen kokemiseen.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Matkailua verotetaan jo: matkailupalvelut sisältävät Suomessa arvonnäköveron. On perusteltua arvioida myös, voidaanko jo kerättyä matkailuun liittyvää verotuottoa kohdentaa nykyistä enemmän matkailukunnille, jos matkailijavero ei tulisi mahdolliseksi. Lyhyt vuokrauksesta maksetaan pääomatuloveroa, joka ohjautuu valtiolle. Osa työntekijöistä ei ole kirjoilla työskentelykunnassa, jolloin kunnallisverot eivät kohdistu matkailukohteeseen.

Matkailijaveron erona muihin veroihin olisi se, että sen tulee olla selkeästi matkailijan – ei yrityksen – maksama vero. Vaikka sen tuomat tulot eivät välttämättä ole määrällisesti verrattavissa suurimpiin verotulonlähteisiin, se voi paikata nimenomaan matkailun aiheuttamaa painetta palveluille ja infrastruktuurille.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Tämä suositus on syntynyt RETURN-hankkeen kokoaman kansainvälisen vertailuaineiston, analyysien sekä sidosryhmäkeskustelujen pohjalta.

RETURN-hanke on toimittanut kuulemisen liitteeksi erillisen järjestelmäsuosituksen “RETURN-hankkeen järjestelmäsuositus Suomen matkailuverojärjestelmälle 2026”, jossa esitetään yhtenäinen, kansallisesti ohjattu ja lyhyt vuokrauksen (STR) kattava matkailuveromalli Suomen oloihin.

Liitteessä kuvattu malli kokoaa yhteen kuulemisessa esiin nousseet keskeiset kysymykset – kuten veropohjan kattavuuden, lyhyt vuokrauksen sääntelyn, veronkannon, ohjailtavuuden, kestävyuden ja pilotoinnin – ja tarjoaa niihin rakenteellisen ja keskenään yhteensopivan ratkaisun.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[RETURN Järjestelmäsuositus Suomen matkailuverojärjestelmälle 2026.pdf](#)

Laakso Ari

RETURN-hanke, Lapin yliopisto - RETURN – Regenerative Economic
Transfers for Universal Resilience in the North, kansainvälinen Interreg NPA
-kehittämishanke (Lapin yliopisto)